

TUNGVVIKTARE

Med toppmodellen Divine visar budgetkungen XTZ var skåpet ska stå, inte minst beträffande pris/prestanda. Trots att ett par högtalare från Torup numer kan kosta en bit över 40.000 kronor.

Text Thomas Odeltorp **Medlyssning** Johan Ahlström, Mats Meyer-Lie
Bild H&M **Mätning** H&M

Vad som är en billig och vad som är en prisvärd högtalare behöver inte alltid vara samma sak. Divine som vi stiftar bekantskap med på de här sidorna kan knappast räknas som billiga mätt efter prislappens dimension. Men kanske prisvärda? Ja, det är det mest blygsamma vi kan kalla dem! För XTZ med Olle Eliasson i spetsen började försäljningen av egna högtalare för ett knappt decennium sedan, när nätbutiken Fyndbörsern introducerade en ny lineup av helt egen konstruktion, som legotillverkades i Kina. Konceptet med direktförsäljning från hemsidan gav låga priser och då högtalarna presterade bra blev XTZ en succé som knappt någon i Hifi-sverige lär kunnat undgå.

Liksom bilvärldens motsvarighet Skoda, har XTZ med tiden satsat på allt mer påkostade modeller, men fortfarande med en låg prislapp jämfört med konkurrenterna. Skyhög finish, möjlighet till olika slags rumskor-

PÅ REA!

rigering och element från välrenommerade tillverkare brukar känneteckna XTZ-högtalarna. Men sett till priserna har märket från Halland fortfarande räknats till konsumentvänlig hifi – oavsett modell. Tills nu. Segmentet som XTZ för första gången beträder kan inte räknas till annat än high-end, så det här är till skillnad från tidigare modeller ingen allemanshögtalare.

Sett till vad du får för pengarna är de däremot riktigt billiga.

"The best speakers in the world for this money" utlovar XTZ på sin hemsida, vilket onekligen trissar upp förväntningarna. Som om de inte redan vore höga med tanke på min svaghet för den tidigare toppmodellen 99.26P/10.18P...

Med en matchvikt på 70 kilo styck och en höjd på närmare 1,3 meter i strumplåsten och inte minst ett djup på hela 60 centimeter, är det här högtalare som märks var de än står. På gott och ont. Divine är på grund av måtten inte riktigt ett förstahandsval för dig med vardagsrum på under 25 kvadratmeter. För att komma ner med fötterna på jorden och inse det räcker det att räkna på följande matematiska formel: lämplig placering närmare än meter från bakvägg plus sextio centimeter högtalare, gör att högtalarbaffeln hamnar cirka 1,5 meter ut i rummet.

Designmässigt är Divine mäktig om du frågar mig. En nedskalad TAD med lite fantasi, en Pioneer F-1 med ännu mindre fantasi, titta bara på bakstycket! Märkestroget är högtalarna gärna blanksvarta, men går även att få i valnötspaner som värt testpar, vilket gör dem mer lättstädade. Kabinettet är byggt i MDF och frontbaffelns tjocklek är 38 millimeter, medan de välvda sidoväggarna klarar sig på en centimeter tunnare gods, då välvningen gör materialet stummare än en rak skiva. Bakväggen har fått inte mindre än 90 millimeters gods, vilket kan vara en delförklaring till högtalarnas höga vikt. XTZ har förutom på materialtjocklek även satsat på sju interna stag, som extra förstärkning. Enligt årets trend ska golvhögtalare stå på stabila fotplattor, så även Divine. Även om lådoformen gör att högtalarna i praktiken är superstadiga, är foten knappast till nackdel.

Bestyckningen i den här 3-vägskonstruktionen är rejäl. Vi börjar nedifrån, där basregistret sköts av dubbla 10-tummare, förövrigt likadana 10-tums Seas Excel-element med aluminiummembran som återfinns i 10.17P och golvaren 99.38. Elementet har fasplugg och

tål mycket effekt tack vare god kylning av talspolen. Basarna andas bakåt med hjälp av dubbla portar som i gammal god XTZ-anda försetts med skumproppar för optimering av karaktären efter rummet. Med propparna i blir högtalarna mindre dominanta i de lägre registren, vilket gör ljudet mer hanterligt i mindre rum.

Mellanregistret kommer från klassiska Thiel & Partner (C173-T6-90) och är en bekanting från flera dyra(re) konkurrenter i high end-segmentet. Hela högtalaren är enligt uppgift konstruerad runt denna dyrgrip. Arbetsområdet hos elementet i den här konstruktionen ligger mellan 180 och 2.500 hertz. Konen är keramisk och magnetens neodmium gör den extra kraftfull, vilket ska ge ypperlig respons och raphet. De två svarta prickarna som syns på membranet är ingen designgimmick, utan har med dämpningen av konen att göra. Mellanregistret bor i en slutna, V-formad låda inne i det stora kabinettet där formen är uträknad för minimal resonans. Lådan är fylld med dämpmaterial i en noga utvald blandning av syntet- och mineralull. I toppen är bestyckningen en keramisk domediskant från Visaton. Att man valt just keramiska element beror på att materialet ger högtalaren mycket fina transientegenskaper och en hög upplösning.

Om bestyckningen tycktes tung, blir jag än mer imponerad, men knappast förvånad när delningsfiltret kommer på tal. I vanlig ordning har XTZ satsat på mer än bara två enkla polskruvar för högtalarsladd. Baksidans anslutningspanel härbärgerar en tri-wireuppsättning, med bygling som gör att du kan välja om du vill köra hela högtalaren med en förstärkare, bi-ampa, eller varför inte tri-ampa? När du väl kopplat upp förstärkeriet och provlyssnat, kan du använda de tre byglarna ovanför anslutningspanelen för att justera elementens nivåer. På så sätt blir klangen anpassad till rummet. Man har lagt ner mycket energi på filterkomponenterna, med luftlindade spolar och dyra MKP-kondensatorer och MOX-motstånd. De ringkärnespoler som använts har hög magnetisk mättnadsgrad, för att inte påverka övriga komponenter i filtret med ljudförsämring som följd.

Längst ner på baksidan sitter tre anslutningar som sjar om framtiden. Denna uppsättning är till för helt aktiv drift och mellan raderna berättar den även att XTZ håller på att ta fram en förstärkarlösning med aktiva filter och DSP, liknande den som återfinns i märkets Sub Amp1 DSP-slutsteg.

En imponerande arsenal av kopplingsmöjligheter! Med de tre paren undre högtalarkontakter kopplar man in sig direkt på elementen för aktiv drivning. De tre övre paren går via delningsfiltret. Överst byglar för att ändra nivå hos bas, mellanregister och diskant.

TEST! XTZ Divine 100.49

>>
forts.

Detta kommer ge maximal kontroll och anpassningsförmåga hos Divine. Vi vän-
tar med spänning på denna uppgraderings-
möjlighet. Redan nu kan du säkert koppla
in tillverkarens DSP-steg för att med hjälp
av det, och rumskorrektionsystemet **Room
Analyzer** kompensera för stående vågor i
basen som orsakats av lyssningsrummet.

Ja, med tanke på att 10-tumsbasarna sitter i
de av mig tidigare rosade basunderdelarna
10.17P var den massiva baskraften inget
som förvånade, även om det nästan är det
första man tänker på då högtalarna kopplas
upp i ett mindre rum utan basportspluggar.
Det här är stora högtalare, vilket märks i
basen. Efter en del labbande med placering
cirka en meter från bakväggen och pluggning
av en basport kunde karaktären korrigeras
till att bli neutral. Dessvärre tar pluggningen
till viss del bort livet och spelglädjen i bas-
registret, vilket gör att jag, om jag kan, hellre
flyttar över Divine till ett större rum där de
kan andas fritt, alternativt driver dem med
Sub Amp 1-slutsteg som har inbyggd DSP.

Sådär, då var gnället över. Egentligen är
det taskigt att fokusera på basproblemen,
de drabbar andra högtalare ungefär lika
hårt som Divine när vi har ett ogymsamt
förhållande mellan högtalar- och rumstor-
lek. Problemet är att det inte finns så mycket
annat att gnälla på här...

Jag har i ärlighetens namn svårt att se några
egentliga nackdelar med Divine-ljudet. Ljud-
bilden är stor åt alla håll och ljudsceneriet
som målas upp har dessutom avsevärt djup.
I samma veva lyckas högtalarna fånga närva-
rokänslan i inspelningarna och ändå behålla
lugnet så lyssningströtthet inte uppstår.

Det här är ena ruskigt högupplösta musik-
reproducenter, som kan kräva en del av
kringutrustningen, dels för att tygla de dubbla
10-tummarna och den massiva baskraften,
men även för att de keramiska elementen
inte är direkt lismande mot undermålig elek-
tronik. Däremot måste jag ge Divine en eloge
för att de inte hackar på mindre perfekta
inspelningar, som vissa andra högtalare av
bättre kvalitet. Även en tidig Bob Marley-
inspelning av raspig modell tas väl omhand.
Ljudet är överlag mycket öppet och klart,
utan att upplevas som annat än neutralt
och ofärgat. Dock får du vara beredd på att
de keramiska konerna kräver ett antal, väl
investerade timmars inspelning.

För att få lite perspektiv på tillvaron lyfte
vi under en av provlyssningssessionerna in
en konkurrerande högtalare ur samma pris-
klass, för en jämförelse. Trots att denna kon-
kurrent kan ses som en tillförlitlig måttstock
på vad som är riktigt bra ljud för pengarna,
hade den mycket svårt att nå upp till samma
ljudkvalitet och kvantitet som stora Divine!

XTZ:s tanke med Divine är att visa att det
går att tillverka högtalare med påkostade
komponenter utan att det för den skull blir
överkligt dyrt. Det råder ingen tvekan om
att man har lyckats! Det här är en ruggigt
kompetent och kompromisslös högtalare
som lyckas övertyga både mig och resten
av redaktionen att high end-världen bör se
upp. Framtidsmöjligheterna gör dessutom att
Divine kan växa med sin uppgift. Nu väntar
vi bara på de nya förstärkarna för fullt ut
aktiv drift och DSP-korrigerings.

En akilleshäl är att Divine inte flirtar alls
med hemmabiofolket. Jag kan tänka mig Divi-
ne som alldeles ypperliga fronthögtalare i ett
flerkanalssystem av tyngre modell. Trots alla
positiva tankar och en imponerande presta-
tion, kan jag inte låta bli att störa mig en aning
på att Divine är för stora för just mitt alldeles
egna vardagsrum på 18 kvadratmeter. Måste
jag flytta nu? En stativmodell eller en nedskal-
ad variant med samma bestyckning i mellan-
register och diskant vore inte helt fel och en
betydligt enklare lösning än ett bostadsbyte.

Med tillräckligt bra elektronik och med
lyssningsrum över 25 kvadrat är det däremot
bara att tuta och köra!

XTZ DIVINE 100.49

Pris 44.000 kr/par
Princip 3-vägs basreflex
Bestyckning 2x10-tumsbasar, 6,5-tums
mellanregister, 1-tums diskant
Anslutningar 3 uppsättningar
Angiven känslighet 89 dB
Nominell impedans 4-8 ohm
Delningsfrekvenser 180 Hz, 2,5 kHz
Mått (BxHxD) 42,3x128x60 cm
Vikt 70 kg
Finish valnötsfaner eller blanksvart
Info www.xtz.se

3 SNABBA

- Kan uppgraderas till aktiv drift
- Otaliga inställningsmöjligheter redan från start
- Slarva inte med kringutrustning-
en: du bör lägga minst lika
mycket pengar på signalkälla
och förstärkare för att göra
Divine 100.49 full rättvisa

Verkligt prispressad konstruktion
Stort, kraftfullt och extremt detal-
jerat ljud

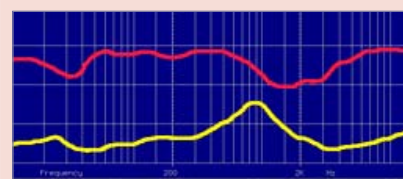

Nästan för billiga för sitt eget
bästa...

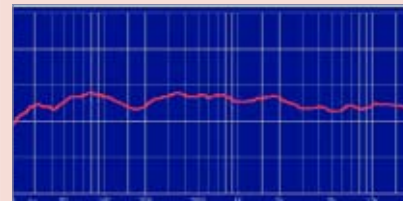

Det här är stora och imponerande
högtalare som inger höga för-
väntningar och också verkligen
infrar dem.

XTZ DIVINE 100.49 MÄTNINGAR

En hyggligt men bitvis strömkrävande
förstärkarlast. Låg impedans (gul) 2,8
ohm vid 45 Hz och 3,2 ohm vid 3,2
kHz. Inga skarpa kast i fasen som hål-
ler sig hyggligt inom föreskrivna +/- 36
grader (höger skala).

Divine är så tung och otymplig att vår
vattenfallsmätning blev svårarbetad och
helt missvisande. Istället visar vi en van-
lig frekvensgång mätt med gatingteknik
i närfält. Förloppet under 200 Hz beror
på mätningssituationen.

H&M